

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Gada publiskais pārskats

2012

Rīga
2013

1. Pamatinformācija

1.1. LNB juridiskais statuss

Tiešās pārvaldes iestāde (pakļautības iestāde).

1.2. Politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām LNB ir atbildīga

Latvijas Nacionālās bibliotēkas funkcijas, saskaņā ar likumu „Par Latvijas Nacionālo bibliotēku”, ir:

- veidot nacionālās literatūras krājumu, nodrošināt tā izmantošanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm;
- selektīvi komplektēt (iegādājoties, iegūstot apmaiņas ceļā, saņemot ziedojumu veidā) un glabāt tos cittautu (ārvalstu) iespieddarbus un dokumentus, kas ir nozīmīgi Latvijas valstiskuma, zinātnes, tautsaimniecības, izglītības un kultūras attīstībai, kā arī nodrošināt to izmantošanu;
- veikt Latvijas centrālās depozičbibliotēkas funkcijas;
- atbildēt par nacionālās bibliogrāfijas attīstību valstī;
- organizēt un veidot Latvijas bibliotēku kopkatalogu sistēmu, lai nodrošinātu izmantotājus ar ziņām par visiem valstī esošajiem informācijas resursiem;
- veikt Latvijas starpbibliotēku abonementa centra funkcijas;
- organizēt un nodrošināt parlamenta apkalpošanas bibliotekārā un informatīvā dienesta darbību.

1.3. LNB darbības virzieni un mērķi, īstenotās budžeta programmas

Latvijas Nacionālās bibliotēkas īstenotie darbības virzieni ir:

- Veidot nacionālo publikāciju krājumu neatkarīgi no informācijas nesēja, nodrošināt tā pieejamību un pastāvīgu saglabāšanu;
- Veidot nacionālos bibliogrāfiskos resursus;
- Veicināt valsts bibliotēku attīstību, to efektīvu un lietderīgu darbību, sekmēt nozares teorētisko un lietišķo attīstību.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas mērķi ir:

- Kalpot par visas sabiedrības universālu informācijas centru nacionālajā informācijas infrastruktūrā; saglabāt un ilgtermiņā nodrošināt piekļuvi zināšanām par Latviju un latviešiem;
- Nodrošināt nacionālās kultūras vērtību pieejamību valsts, reģionālā un globālā mērogā;
- Nodrošināt iespējami pilnīgu, ātru un brīvu, pamatā bezmaksas pieeju visiem bibliotēkas krājumiem, pakalpojumiem un programmām;
- Atbalstīt zinātni, vispārējo, augstāko un interešu izglītību; attīstīt sabiedrības izglītību mūža garumā;
- Būt par bibliotēku visiem – nodrošināt ikvienam pieejamību bibliotēkas pakalpojumiem, veidot uz lasītāju orientētus, interaktīvus, sadarbību veicinošus un sabiedrības vajadzībām atbilstošus bibliotēku pakalpojumus;
- Turpināt un attīstīt darbu ar bērniem un jauniešiem;
- Būt daudzfunkcionālai kultūras procesu līdzveidotājai valstī; attīstīt un uzturēt atbilstošu infrastruktūru, lai veidotu bibliotēku par tikšanās vietu – nacionālu kultūras, zināšanu un jaunrades centru (virtuālā un reālā telpā);
- Sekmēt bibliotēku nozares tālāku attīstību.

Īstenotās budžeta programmas:

Nav

1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi

- Kvalitatīva informācijas resursu nodrošinājuma veidošana;
- LNB speciālo krājumu kvalitatīva attīstīšana;
- Krājuma sakārtošana, restaurācija un noformēšana pārvešanai uz jauno ēku;
- Krātuves grāmatu izvērtēšana brīvpieejai;
- Intensīva krājuma papildināšana brīvpieejai;
- Kultūrvēsturiskā mantojuma vākšana, saglabāšana, pētniecība un pieejamības nodrošināšana;
- Fiziskā un digitālā nacionālā kultūras mantojuma aptveroša, kvalitatīva, standartizēta un lietotājam draudzīga atspoguļošana;
- Kultūras mantojuma digitalizācijas procesu koordinācija un pārvaldība;
- Sadarbības attīstīšana ar visa veida e-resursu izdevējiem obligātā eksemplāra saņemšanas nodrošināšanai;
- Semantiskā tīmekļa iespēju un rīku attīstība resursu piekļuvei;
- Jaunu, jaunās LNB ēkas iespējam atbilstošu, mūsdienīgu pakalpojumu attīstīšana;
- Bibliotēku normatīvās bāzes pilnveidošana un jaunu starptautisko standartu adaptācija un ieviešana bibliotēku sistēmā;
- Autortiesību regulējuma pilnveide darbu izmantošanai digitālajā vidē;
- LNB konsultatīvā atbalsta pasākumu veikšana bibliotēku nozarē, konsultatīvo izstrādņu veidošana;
- LNB sadarbības attīstīšana ar lielāko nozaru bibliotēku tīklus pārzinošām institūcijām metodiskā un konsultatīvā darba jautājumos;
- LNB Mācību centrā bibliotēku darbinieku profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides pasākumu īstenošana;
- Integrētās apmācību sistēmas nodrošināšana bibliotēkā; darbinieku profesionālā pilnveides un mūžizglītības procesu attīstīšana;
- Zinātniskās un lietišķās pētniecības veikšana bibliotēkzinātnē un grāmatzinātnē, nozares un saskarozaru terminoloģijas izstrādāšana;
- Latvijas Bibliotēku portāla izmantojamības palielināšana un satura pilnveide;
- Bibliotēku nozares statistikas apkopošana, situācijas dokumentēšana;
- Pakalpojumu sniegšana izdevējiem un izdevējdarbības statistikas apkopošana;
- Bērnu un jauniešu lasīšanas, informācijpratības, radošā potenciāla attīstības veicināšana;
- Pieaugušo lasīšanas veicināšanas pasākumi; jaunu lasītāju iesaistīšana bibliotēku pakalpojumu izmantošanā.
- Sadarbības veicināšana ar citu valstu nacionālajām bibliotēkām, dalība starptautiskajās bibliotēku nozares organizācijās, kopīgu starptautisku projektu īstenošana;
- Līdzdalības nodrošināšana starptautiskajās digitālajās bibliotēkās
- Reorganizācija Bibliotēkas pakalpojumu departamentā, Bibliogrāfijas institūtā, Bibliotēku attīstības institūtā un Digitālās attīstības departamentā;
- Personāla darba plānošana darbam jaunajā ēkā;
- LNB darbinieku profesionālās kompetences nodrošināšana darbam jaunajā ēkā;
- LNB IKT infrastruktūras attīstīšana.

1.5. Padotībā esošās iestādes

Nav.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums:

2.1.1. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti iestādes darbības nodrošināšanai

- 21.00.00 - Kultūras mantojums;
- 22.04.00 - Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošana;
- 22.05.00 - Kultūras projekti un investīcijas - Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma;
- 62.06.00 - ERAF projektu un pasākumu īstenošana – ERAF projektu un pasākumu īstenošana 2007-2013;
- 70.07.00 - Eiropas Savienības Rīcības programma mūžizglītības jomā 2007.-2013.gadam un Eiropas Savienības augstākās izglītības sadarbības programmas Tempus un Erasmus Mundus;
- 70.11.00 - Dalība Eiropas Savienības izglītības sadarbības projektos;
- 73.06.00 - Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti - Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti;
- 99.00.00 - Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem;
- ZD - Ziedojumi un dāvinājumi.

2.1.2. Iestādes saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, to izlietojums

2012. gadā tika saņemti ziedojumi naudā Ls 51 423 apmērā, t.sk.:

1. Fizisku personu ziedojumi – Ls 100:

100	Ziedojums grāmatu iegādei par finanšu kooperācijas tēmu – Žubecki Kārlis un Ināra
-----	---

2. Juridisku personu ziedojumi – Ls 51 323

906	Dalība Eiropas zinātnisko bibliotēku asociācijas (LIBER) Arhitektu grupas seminārā Prāgā, Čehijā 17.-21.04.2012
3372	LNB Atbalsta biedrība - Mecenāta ziedojums LNB krājuma digitalizācijai, papildināšanai ar elektroniskajiem resursiem un kvalitatīvu nozaru literatūru
450	LNB Atbalsta biedrība – dalība Eiropas zinātnisko bibliotēku asociācijas (LIBER) gadskārtējā konferencē Tartu, Igaunijā, 27.-30.06.2012
1188	Latvijas Zinātņu akadēmija – Zinātnieku nakts 2012
125	LNB Atbalsta biedrība – Izstādes Kurzemes hercoga bibliotēka iekļaujamo grāmatu izpēte Somijā Helsinkos
407	LNB Atbalsta biedrība Olgas Resnevas Sinjorelli arhīva izpēte Romā Itālijā
44108	Rīgas Metropolijas Romas katoļu kūrija – Albuma Terra Mariana zinātnisko komentāru izdevuma sagatavošana un izdošana

767	Atbalsts ceļojošajai izstādei „Veronika Rihterova – pagodinājums PET pudelei. Radošā reciklācija Čehijas Republikā” un Bērnu vizuālās mākslas konkurss
-----	--

2.3. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un darbības rezultāti

Budžeta programma 21.00.00 - Kultūras mantojums

Budžeta programmas ietvaros īstenotas LNB pamatfunkcijas.

Darbības rezultāti:

- LNB krājums kopumā papildināts ar 56 232 jaunām vienībām, tai skaitā 18 576 grāmatām, 16 343 periodisko izdevumu vienībām un 21 313 speciālajiem izdevumu veidiem (notīm, kartēm, rokrakstiem utt.).
- LNB ir iegādājusies 14 277 krājuma vienības, tai skaitā 12 161 grāmatu (2011. gadā – 5748 vienības, t.sk. 4256 grāmatas). Starptautiskās grāmatu apmaiņas ceļā, īstenojot sadarbību ar 20 partneriem 17 valstīs, saņemti 732 periodisko izdevumu eksemplāri un 766 grāmatu eksemplāri. Kā dāvinājumi iegūtas 5434 grāmatas un 1536 periodisko izdevumu eksemplāri.
- LNB krājumā uzņemtas 35 874 obligāto eksemplāru vienības par kopējo summu 37 077,94 LVL.
- Lasītāji 2012. gadā LNB apmeklējuši 129 276 reizes, un tiem izsniegtas 545 233 krājuma vienības. LNB digitālie resursi apmeklēti 796 525 reizes, tai skaitā LNB tīmekļa vietne 315 797 reizes, digitālā kolekcija „Zudusī Latvija” – 221 230 reizes, digitālā kolekcijas „Periodika.lv” – 87 414 reizes. Latvijas Bibliotēku portāls apmeklēts 195 642 reizes.
- LNB īstenojusi 47 apmācības programmas 772 akadēmisko stundu apjomā, apmācot 804 bibliotēku speciālistus, kā arī īstenojusi 24 profesionālās pilnveides pasākumus, kurus apmeklējuši 812 bibliotēku speciālisti. Bērnu bibliotekāriem īstenoti 33 profesionālās pilnveides pasākumi, kurus apmeklējuši 2189 speciālisti.

Budžeta programma 22.05.00 - Kultūras projekti un investīcijas - Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma

Budžeta programmas ietvaros veidota Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka.

Darbības rezultāti:

- Nodrošināta digitālās bibliotēkas serveru tīre, komunikācijas tīklu tīre.
- Īstenots pētnieciskais darbs digitalizācijas jomā.

2.4. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām Pārskata gadā nav īstenotas jaunas politikas iniciatīvas.

2.5. Valsts aizdevumu izlietojums projektu īstenošanai, kā arī to aizņēmumu izlietojums un īstenošanas rezultāti, par kuriem valsts ir galvojusi Pārskata gadā nav izmantoti valsts aizdevumi un valsts garantēti aizņēmumi.

2.6. Iestādes veiktie un pasūtītie pētījumi.

Pārskatā gadā nav pasūtīti un veikti pētījumi.

2.7. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu rezultāti un līdzekļu izlietojums

- Tika turpināta Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansētā projekta „Digitālās bibliotēkas izveide – 2.kārta” (Nr.

3DP/3.2.2.1.1/08/IPIA/IUMEPLS/010) īstenošana. Projektā paredzēts digitalizēt un nodrošināt pieeju 4,3 miljoniem grāmatu un periodikas lappušu, izveidot Latvijas interneta vietņu arhīvu un veikt bibliotēkas kataloga retrokonversiju (600 000 ierakstu). Projekta ietvaros 2012. gadā:

- Pabeigts darbs pie prasību sagatavošanas, satura kvalitātes, atlases, uzraudzības un drošības nodrošināšanas (SIA Konsorts, iepirkuma nr. LNB/2009/15/ERAF);
  - Pabeigta grāmatu un periodisko izdevumu segmentēšana; 2012. gadā segmentētas 667104 lappuses periodisko izdevumu (CCS Content Conversion Specialists GmbH., iepirkuma nr. LNB/2010/1/ERAF);
  - Pabeigta projektā plānoto bibliogrāfisko ierakstu retrokonversija; 2012. gadā konvertēti 107769 bibliogrāfiskie ieraksti (a/s Exigen Services Latvia, iepirkuma nr. LNB/2009/17/ERAF);
  - Pabeigta rasmošanas saskarnes izstrāde un veikta tīmekļa resursu rasmošana; 2012. gadā veikta 1759 Latvijas interneta vietņu rasmošana, pabeigta rasmoto tīmekļa resursu kolekcijas lietotāju saskarnes izstrāde (SIA Lattelecom BPO, iepirkuma nr. LNB/2009/21/ERAF);
  - Pabeigts darbs pie autortiesību jautājumu risināšanas; 2012. gadā veikta digitalizēto darbu autortiesību statusa noteikšana un tiesību īpašnieku identificēšana (SIA Linea Recta, iepirkuma nr. LNB/2009/19/ERAF);
  - Saņemti projektam nepieciešamie tulkošanas pakalpojumi (SIA Linearis, iepirkuma nr. LNB/2009/18/ERAF);
  - Īstenotas projekta publicitātes aktivitātes (SIA PR Stils, iepirkuma nr. LNB/2009/33/ERAF);
  - Pabeigta digitalizēto grāmatu un periodisko izdevumu informācijas sistēmas izstrāde (SIA „Datakom”, iepirkuma nr. LNB/2010/20/ERAF);
  - Tika saņemti datu centra papildinājumi (SIA Santa Monica Networks, SIA iPro, a/s Capital, iepirkuma nr. LNB/2012/5/ERAF);
  - Noslēgts ar rezultātiem iepirkums digitālo objektu kolekciju veidošanas un pārvaldības sistēmas izstrādei. (iepirkuma nr. LNB/2012/11/ERAF).
- Tika turpināta ERAF finansētā projekta „Digitālās bibliotēkas pakalpojumu attīstība” (Nr. 3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/016) īstenošana. Projektā paredzēts attīstīt LNB sniegtos e-pakalpojumus. Projekta ietvaros 2012. gadā:
- Tika veikta prasību sagatavošana, informācijas sistēmu izstrādes priekšizpēte un tehnisko specifikāciju izstrāde (SIA Vērtību tehnoloģijas, iepirkuma nr. LNB/2010/9/ERAF);
  - Tika pabeigta digitalizēto karšu materiālu lietotāju saskarnes izstrāde (SIA Special Solutions, iepirkuma nr. LNB/2010/11/ERAF);
  - Tika pabeigta digitālās bibliotēkas lietotāju saskarņu bērniem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām izstrāde (SIA Business Instruments, iepirkuma nr. LNB/2011/1/ERAF);
  - Tika turpināta bibliotēkas informācijas resursu agregatora sistēmas izstrāde (AS Exigen Services Latvia, iepirkuma nr. LNB/2011/21/ERAF);
  - Tika pabeigta digitālās bibliotēkas lasītāju identitāšu risinājuma izstrāde (AS Exigen Services Latvia, iepirkuma nr. LNB/2011/18/ERAF);
  - Tika pabeigta lasītāju attālinātās piekļuves digitālās bibliotēkas resursiem risinājuma (VPN) izstrāde (SIA Santa Monica Networks, iepirkuma nr. LNB/2011/34/ERAF);

- Tika uzsākta lielapjoma off-line datu glabāšanas risinājuma pārvaldes risinājuma ieviešana (SIA Datakom, iepirkuma nr. LNB/2012/7/ERAF);
  - Tika pabeigta senās rakstības tulkošanas risinājuma digitālās bibliotēkas satura atklāšanai izstrāde (Latvijas Universitātes aģentūra Latvijas universitātes Matemātikas un informātikas institūts, iepirkuma nr. LNB/2011/39/ERAF);
  - Tika uzsākta digitālo objektu pārvaldības risinājuma DOM attīstības īstenošana (SIA Proof IT, iepirkuma nr. LNB/2011/17/ERAF);
  - Tika uzsākta digitālās bibliotēkas lietotāju saskarņu mobilajām ierīcēm izstrāde (SIA Special Solutions, iepirkuma nr. LNB/2011/35/ERAF);
  - Tika uzsākta trešo pušu krājumu saņemšanas un indeksēšanas risinājuma izstrāde (a/s Exigen Services Latvia, iepirkuma nr. LNB/2012/6/ERAF);
  - Tika veikta 356 karšu lapu digitalizācija un ģeoreferencēšana (SIA „Karšu izdevniecība Jāņa sēta”, tirgus izpēte);
  - Saņemts Aleph500 pakalpojums X-serviss datu apmaiņai, 7 mēneši (VAS „kultūras informācijas sistēmas);
  - Veikta 8 mobilo ierīču iegāde (SIA „DT Mobile”, tirgus izpēte).
- Uzsākta līdzdalība EK CIP ICT-PSP programmas finansētajā Eiropas kultūras institūciju sadarbības projektā „Europeana Newspapers”. Projekta mērķis ir projekta partnerinstitūciju krājumā esošo digitalizēto laikrakstu (18 miljonu lapaspusšu) satura apkopošana un bagātināšana izmantošanai CENL resursā Eiropas bibliotēka (TEL) un Eiropas digitālajā bibliotēkā Europeana. Projekta ietvaros tiks veikta 500 000 LNB jau digitalizēto laikrakstu lappusņu bagātināšana, nodrošinot iespēju veikt meklēšanu laikrakstu tekstā.
  - Uzsākta līdzdalība EK CIP ICT-PSP programmas finansētajā Eiropas kultūras institūciju sadarbības projektā „Europeana Awareness”. Projekta mērķis ir popularizēt Eiropas digitālās bibliotēkas Europeana saturu interneta lietotājiem, politiķiem, lēmumu pieņēmējiem un kultūras mantojuma organizācijām. Līdztekus centieniem veicināt Europeana satura aktīvu izmantošanu, projekts paredz arī portāla satura papildināšanu, interakciju ar gala lietotājiem un dalīšanos ar zināšanām, veidojot izpratni par kultūras mantojumu kā būtisku ekonomikas dzinējspēku.

2.8. Būtiskākie pakalpojumi:

2.8.1. Starpiestāžu pakalpojumi

Latvijas Nacionālā bibliotēka sniedz šādus starpiestāžu pakalpojumus, galvenokārt citām Latvijas bibliotēkām un kultūras institūcijām, kā arī izdevējiem:

- Bibliotēku statistikas apkopošana;
- Izdevējdarbības statistikas apkopošana;
- Pakalpojumi izdevējiem (ISBN, ISSN, ISMN, UDK);
- Bibliotēku nozares standartizācija;
- Obligātā eksemplāra piegādes kontrole un sadale;
- Digitālo objektu metadatu veidošana un rediģēšana;
- Digitālo objektu ilgtermiņa glabāšana;
- Digitālo objektu piegāde starptautiskajām digitālajām bibliotēkām;
- Konsultācijas par bērnu un jauniešu bibliotekāro apkalpošanu;
- Konsultācijas bibliotēku nozares formālās un neformālās izglītības jautājumos;
- Konsultācijas kultūras mantojuma digitalizācijas jautājumos;
- Konsultatīvo materiālu izstrāde bibliotēku nozarē;
- Profesionālās pilnveides atbalsta pasākumi nozares speciālistiem;
- Bibliotēku nozares informācijas apkopošana, veidošana un izplatīšana;

- Bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmu veidošana un administrēšana;
- Projekta „Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedētības veicināšanai” administrēšana;
- Informācijas pakalpojumi valsts iestādēm un uzņēmumiem.

Atsevišķu pakalpojumu, kas saistīti ar kultūras mantojuma digitalizāciju, pieejamības un kvalitātes uzlabošanai LNB tiek īstenoti projekti „Digitālās bibliotēkas izveide – 2.kārta” un „Digitālās bibliotēkas pakalpojumu attīstība”, kuru ietvaros tiek uzlabota infrastruktūra digitālo objektu apstrādei un saglabāšanai.

2.8.2. Komerccapakalpojumi

Latvijas Nacionālā bibliotēka nesniedz komercapakalpojumus, kas neizriet no valsts pārvaldes funkcijām un ir sabiedrībai pieejami brīvā tirgus apstākļos. Atsevišķi pakalpojumi, piemēram, dokumentu kopēšana, nevar tikt uzskatīti par komercapakalpojumu, kas sabiedrībai pieejams brīvā tirgus apstākļos, jo kopēšanai tiek piedāvāti tikai LNB krājumā esošās vienības, kas nav izsniedzamas mājas abonementā.

2.8.3. Publiskie pakalpojumi

Latvijas Nacionālā bibliotēka sniedz šādus publiskos pakalpojumus, kas noteikti normatīvajos aktos, izpildot savas funkcijas, galvenokārt LNB reģistrētajiem lietotājiem:

- Informācija LNB elektroniskajos katalogos un datubāzēs;
- Digitālā krājuma pieejamība tīmeklī un LNB telpās;
- Skaņu ierakstu klausīšanās;
- Piekļuve abonētajiem informācijas resursiem LNB telpās un ārpus tām;
- Krājuma izsniegšana LNB telpās;
- Mājas abonements;
- Starpbibliotēku abonements (SBA);
- Starptautiskais starpbibliotēku abonements (SSBA);
- Digitalizācija pēc pieprasījuma;
- Krājuma vienību kopēšana;
- Dokumentu elektroniskā piegāde;
- Apmācība informācijas meklēšanā elektroniskajos informācijas resursos;
- Konsultācijas informācijas meklēšanā;
- Uzziņas un pakalpojums „Jautā bibliotēkaram”;
- Informācijas sniegšana par jaunieguvumiem LNB krājumā;
- Ekskursijas bibliotēkas nozaru un specializētajās lasītavās.

Atsevišķu pakalpojumu, kas saistīti ar LNB digitālā krājuma pieejamību, pieejamības un kvalitātes uzlabošanai LNB tiek īstenoti projekti „Digitālās bibliotēkas izveide – 2.kārta” un „Digitālās bibliotēkas pakalpojumu attīstība”, kuru ietvaros tiek veidotas jaunas informācijas sistēmas satura piegādei bibliotēkas lietotājiem.

2.9. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

LNB stratēģija ir spēkā līdz 2013. gadam.

2.10. Pārskats par LNB vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai, kā arī informācija par veiktajām strukturālajām reformām un reorganizācijām.

2012. gadā turpināta iepriekšējā gadā uzsāktā LNB darbības reorganizācija, lai sagatavotos darbības uzsākšanai jaunajā ēkā. Reorganizācijas rezultātā izveidota

Stratēģiskās attīstības nodaļa, reorganizēts Bibliotēkas pakalpojumu departaments un izveidots Pakalpojumu departaments un Speciālo krājumu departaments.

3. Personāls

Vidējais amata vietu skaits: 330

Faktiskais vidējais darbinieku skaits: 330

Darbinieku izglītība

Bibliotekārie darbinieki	183
No tiem ar bibliotekāro izglītību	107
t.sk. ar maģistra grādu	44
t.sk.ar bakalaura grādu	24
t.sk.ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	-
t.sk.ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	33
t.sk.ar profesionālo vidējo izglītību	6
No tiem ar izglītību citās jomās	61
t.sk. ar maģistra grādu	9
t.sk. ar bakalaura grādu	10
t.sk.ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1
t.sk.ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)	30
t.sk.ar profesionālo vidējo izglītību	10
No tiem ar vispārējo vidējo izglītību	11
No tiem zinātņu doktori	2
Pārējie darbinieki	147
no kopējā bibliotekāro darbinieku skaita studē	11

Darbinieku mainība

- Pieņemti 34 darbinieki
- Atbrīvoti 36 darbinieki

Darbinieku sadalījums pa vecuma grupām

- Vecuma grupa līdz 20: 0
- Vecuma grupa līdz 21-30: 37
- Vecuma grupa līdz 31-40: 66
- Vecuma grupa līdz 41-50: 97
- Vecuma grupa no 51: 130

Darbinieku sadalījums pa dzimuma grupām

- Sievietes: 281
- Vīrieši: 49

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Nozīmīgākās izstādes Latvijā:

1) *Knuts Skujenieks un folklorā.*

2) *Pēterburgas Avīzēm 150: Miers nav miegs.* Ilmāra Znotiņa fotogrāfijas, kas asociatīvi sasaistītas un eksponētas kopā ar vēsturiskā laikraksta pirmā iznākšanas gada rakstu fragmentiem.

- 3) *Latgolys dvēselis tulkam Miķeļam Bukšam – 100*. Latgales kultūras vēstures un valodas pētnieka Miķeļa Bukša devums Latgalei.
- 4) *Kuršu ķoniņi*. Ieskats kuršu ķoniņu kultūrvēsturiskajā mantojumā.
- 5) *Elvīra Bramberga, Velga Vīlpa, Pāvels Vīlps*.
- 6) LR Ārlietu ministrijas dāvinājums: *sūtņa Kārļa Zariņa grāmatu kolekcija*.
- 7) Mecenāta dāvinājums: *Zināšanām un ilgtspējīgai attīstībai III*.

Starptautiskās izstādes:

- 1) „Pēc zemes, taisnības un gaismas” no cikla *Latvieši pasaulē*. Krievijas Federācija, Belgorodas apgabala muzejs.
- 2) „Livonija 16.-17.gadsimta kartogrāfiskajos izdevumos: Ieskats Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājuma vērtībās”. Tallina, Igaunijas Nacionālā bibliotēka.

Celjojošās izstādes:

Grāmatas ir zāles;
Latvijas Kultūras kanons. Literatūra;
Ernesta Dinsberga un Ludviga Adamoviča skolas mācību grāmatu izstāde;
Latvijas vēsture karikatūrās;
Pilis, muižas un pilskalni Latvijā;
Biblioterapija – grāmatu spēks;
Pēc zemes, taisnības un gaismas no cikla „Latvieši pasaulē”;
Sievietes fotomirklis;
Nonkonformisms grafikā 1944 – 1990;
Matīss Siliņš;
Ārzemju ekslibris: 1790 – 2010;
Itāļu literatūra Latvijā;
Zudusī darbīgā Latvija;
Leģendas par Čehijas pilīm un cietokšņiem;
Finest: latviešu, igauņu, somu komiksi;
Labākais no Čehijas;
Vīrieša skats: vīrietis senajās fotogrāfijās;
Latviešu-čehu literāro sakaru pieci gadsimti;
Puķu pasaulē;
Sēļu raksts toreiz un tagad;
Izstāde par Latviju;
Tev mūžam dzīvot, Latvija!
Kuršu ķoniņi;
Andreja Eglīša 100gadei veltīta grāmatu un rokrakstu izstāde;
Veronika Rihterova – pagodinājums PET pudelei.

Pasākumi:

- 1) Lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu un jauniešu žūrija”.
- 2) Seminārs žurnālistiem „3 miljonu lieta: preses pīle un citi zvēri” – par nacionālās analītikas datubāzes avotiem un tematisko aptvērumu.
- 3) Zinātnieku nakts – ekspozīcija „Enerģija jaunajā LNB ēkā un krājumā” – vizuāls un skaidrojošs ieskats bibliotēkas jaunās ēkas enerģijas sistēmās.
- 4) Staro Rīga – iespēja apmeklēt Gaismas pils būvlaukumu, saņemt atbildes uz jautājumiem par jaunās ēkas būvniecības procesu un bibliotēkas saturu pēc jaunās ēkas atvēršanas apmeklētājiem.
- 5) Muzeju nakts – pasākums „Digitālā pludmale vecajā zivju fabrikā „Kaija””

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti

LNB aktīvi izzina sabiedrības viedokli par LNB darba kvalitāti, īstenojot komunikāciju sociālo mediju kanālos – Twitter, Facebook, Draugiem.lv un citos.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

LNB sadarbojas ar LNB arodbiedrību, bibliotēku jomas nevalstiskajām organizācijām – Latvijas Bibliotekāru biedrību, Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociāciju (LNB ir abu šo biedrību biedrs), Latvijas Skolu bibliotekāru biedrību –, grāmatnieku nevalstiskajām organizācijām – Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju, Latvijas Grāmatnieku Ģildi (LNB ir abu šo biedrību biedrs), Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi, Latvijas Grāmatirgotāju asociāciju –, kultūras jomas nevalstiskajām organizācijām – biedrību „Laiks Kultūrai” un kultūras nozares NVO apvienību „Kultūras Alianse”.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

- Kvalitatīva informācijas resursu nodrošinājuma veidošana;
- LNB speciālo krājumu kvalitatīva attīstīšana;
- Fiziskā un digitālā nacionālā kultūras mantojuma aptveroša, kvalitatīva, standartizēta un lietotājam draudzīga atspoguļošana;
- Sadarbības attīstīšana ar visa veida resursu izdevējiem – obligāto eksemplāru piegādātājiem un citām bibliotēkām;
- Semantiskā tīmekļa iespēju un rīku attīstība resursu piekļuvei;
- Bibliotēku normatīvās bāzes pilnveidošana un jaunu starptautisko standartu adaptācija un ieviešana bibliotēku sistēmā;
- Repozičārija funkciju nodrošināšana pilnā apjomā;
- Jaunu, jaunās LNB ēkas iespējām atbilstošu mūsdienīgu pakalpojumu ieviešana;
- Kultūrvēsturiskā mantojuma vākšana, saglabāšana, pētniecība un pieejamības nodrošināšana;
- LNB konsultatīvā atbalsta pasākumu veikšana bibliotēku nozarē, konsultatīvo izstrādņu veidošana;
- LNB sadarbības attīstīšana ar lielāko nozaru bibliotēku tīklus pārzinošām institūcijām metodiskā un konsultatīvā darba jautājumos;
- LNB Mācību centrā bibliotēku darbinieku profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides pasākumu īstenošana;
- Zinātniskās un lietišķās pētniecības veikšana bibliotēkzinātnē un grāmatzinātnē, nozares un saskarozaru terminoloģijas izstrādāšana;
- Latvijas Bibliotēku portāla izmantojamības palielināšana un satura pilnveide;
- Bibliotēku nozares statistikas apkopošana, situācijas dokumentēšana, analīze un prognozēšana;
- Bērnu un jauniešu lasīšanas, informācijpratības, radošā potenciāla attīstības veicināšana;
- Pieaugušo lasīšanas veicināšanas pasākumi; jaunu lasītāju iesaistīšana bibliotēku pakalpojumu izmantošanā.
- Sadarbības veicināšana ar citu valstu nacionālajām bibliotēkām, dalība starptautiskajās bibliotēku nozares organizācijās, kopīgu starptautisku projektu īstenošana;
- LNB IKT infrastruktūras attīstīšana;
- Kultūras mantojuma digitalizācijas procesu koordinācija un pārvaldība;
- Autortiesību regulējumu pilnveide darbu izmantošanai digitālajā vidē;
- Līdzdalības nodrošināšana starptautiskajās digitālajās bibliotēkās;
- Integrētās apmācību sistēmas nodrošināšana bibliotēkā; darbinieku profesionālā pilnveides un mūžizglītības procesu attīstīšana;
- LNB darbinieku profesionālās kompetences nodrošināšana darbam jaunajā ēkā.

5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

- Piedalīties LNB projekta īstenošanā, tai skaitā atbalstīt jaunās LNB ēkas un infrastruktūras ēkas būvdarbu pabeigšanu, jaunās ēkas iekārtošanu un Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas projekta īstenošanu sadarbībā ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju un Kultūras informācijas sistēmu centru.
- Plānot un sagatavoties darbības uzsākšanai jaunajā ēkā, tai skaitā atbalstam Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas norisēm 2014. gadā un Latvijas Eiropas Padomes prezidentūras norisēm 2015. gadā.
- Izstrādāt LNB darbības stratēģiju 2014.-2018. gadam un ar to saistītos iekšējos plānošanas dokumentus – zinātniskās darbības, izglītojošās darbības, mārketinga stratēģiju, krājuma attīstības vadlīnijas u.c. dokumentus.
- Īstenot bibliotēkas reorganizācijas un personāla attīstības procesus.
- Paplašināt obligātā eksemplāra komplektēšanu, t.sk. elektroniskajām publikācijām.
- Izstrādāt jaunas LNB krājuma attīstības vadlīnijas.

5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi

- Turpināt ERAF projektu „Digitālās bibliotēkas izveide – 2.kārta”;
- Turpināt ERAF projektu „Digitālās bibliotēkas pakalpojumu attīstība”;
- Uzsākt ICT PSP programmas projektu „Europeana Awareness”;
- Uzsākt ICT PSP programmas projektu „Newspapers Online”;
- Uzsākt projektu „Neformālās un informālās mācīšanās rezultātu atzīšana Latvijā (Val-Net)”.

5.4. Iestādes finanšu saistības

Nav.